

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaiones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 1. Vera sententia proponitur, & confirmatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

secundū id quod est, & prout à quolibet alio distinguitur. Quia cum essentia Dei habeat in se quicquid perfectionis habet essentia cuiuscūq; rei alterius, & adhuc amplius: Deus in seipso potest omnia propria cognitionē cognoscere, vt re ipsa cognoscit. Hucusque D. Thom.

SECTIO I.

Vera sententia proponitur, & confirmatur.

Vt hucusq; diximus præcedenti disp. de scientia Dei, pertinent ad illius obiectum. Iam de modo intelligendi dicendum est: ac primò quomodo intelligat Deus seipsum, & possibilia? Difficultas autem præcipua in eo consistit, an Deus seipsum tantum directè, & immediatè cognoscat, possibilia verò non nisi mediatè in seipso præcognito? Respondeo, Deum tam seipsum, quàm possibilia, & immediatè, & mediatè cognoscere.

Deus cognoscit immediatè possibilia

Prima responsi pars de cognitione immediata probatur: quia omnis perfectio simpliciter simplex est Deo tribuenda. Sed cognoscere Deum & possibilia immediatè cum certitudine, est perfectio simpliciter simplex. Ergo Deo tribuenda. Maior propositio patet ex infinitate, & illimitatione essentia diuina, & speciatim intelligentia talis, vt comprehendat in vno actu simplicissimo realiter omnem simplicem perfectionem scientia. Minor verò probatur primò, quia habere tantam intelligendi vim, vt sublato quouis medio, si per impossibile tolli posset, tamen vi luminis intellectus, Deum, & possibilia euidenter attingeret, perfectio intellectus supplente medij defectum, est euidenter perfectio simplex. Nam & est valde nobile, vt patet: & non repugnat alteri perfectioni meliori, aut aequali. Cui enim? At qui hoc ipsum est cognoscere immediatè. Ergo &c. Secundò, si cognoscere intuituè, & directè omnia existentia, magna perfectio est, quia ad attingere euidenter tot res in seipsis sine medio: quàm magis attingere directè, & immediatè omnia possibilia, eo solo quòd sunt possibilia, id est, quòd verum est posse illa existere, & fieri à Deo? Ac si excellens, & mirabilis est perfectio intellectus diuini, quòd attingat in seipsis immediatè in fallibiliter, & euidenter omnia futura libera, siue absoluta, siue conditionata, ideo solùm quia futura sunt, vel essent conditione posita: magna quoque est, & mirabilis Dei perfectio, attingere euidenter in seipsis omnia possibilia, eo præcisè & immediatè quòd sunt possibilia, id est, quòd possunt esse. Tertio, si per impossibile desset medium cognoscendi possibilia: tamen supposita eorum veritate, intellectus illimitatus, qualis est diuinus, deberet illam attingere præcisè ex infinitate, & illimitatione in genere intellectio- nis. Ergo attingeret immediatè. Quòd verò sine etiam medio, quæ ducit ad eandem veritate, non potest id priuare Dei perfectione

illa cognitionis immediatæ. Sicut qui haberet omnem perfectionem scientia humanæ, licet v. g. iciret totum esse maius sua parte per medium, putà per commensurationem, tamen non propterea deberet destitui scientia immediatæ, quæ id per se vi terminorum cognosceret. Quartò, nulla vis creata est ex se sola instructor ad veritatem, vel vnicam, euidenter sciendam: quàm Deus ad omnem: vt patet ex infinitate diuina superante infinites, in ordine ad obiectum adæquatum, quamlibet perfectionem intelligendi creatam vel ad vnicam. At qui vis creata est completa sine medio, ad multa enunciabilia, vt ad prima principia: Ergo &c. Quintò, sicut potentia productiua per creationem Deo tribuitur ad omnia, quæ non implicat specialiter creari; quia sic magis amplificatur diuina potentia, quæ sit totalis radix effectus sine concausa, ita amplificatur diuina vis intelligendi, si suppleat omne medium, vbi aliunde non est implicatio. Sextò denique, Deus cognoscit primò contingentia libera directè, & immediatè in seipsis: quia nullum est medium antecedens, ex quo certò, & infallibiliter sciri possint, saltem omnia, vt sequenti disputatione probabitur. Ergo non implicat aliquid creatum cognosci à Deo immediatè. Iam verò infinitas intellectus diuini non est minùs completa ad obiectum necessarium, quàm ad contingens: & ex parte obiecti, illud non minùs verum est, nec minùs immediatè cognoscibile, quàm contingens: Ergo &c.

Secunda pars responsi, quòd scilicet Deus seipsum, & possibilia, etiam mediatè cognoscat: Probatur, supponendo prius cognitionem mediata illam dici, quæ sit per medium cognitionis, id est, aliquo alio mediante, quo præsupposito, ac prius saltem ratione præcognito prioritate a quo, cognoscitur aliud propter aliquam eius cum illo connexionem: sicut per præmissas conclusionem cognoscimus, per imaginem, prototypum; per signum, res significatas: Causas per effectus, aut effectus per causas. Non est autem necesse vtrumque actu diuerso attingi. Imò licet materiale antecedens, aut signum, possit actu distincto prius tempore, vel natura cognosci, quàm consequens, aut significatum: impossibile tamen est cognosci formaliter antecedens, & vñ signum: quin cognoscatur eodem actu id, cuius respectu antecedens aut signum esse dicitur. Et vice versa impossibile est cognosci consequens vt consequens, & significatum vt significatum, quin eodem actu attingantur ea, quòd um respectu talia sunt. Ratio est, quia implicat actum ferri in aliquid vt connexum cum medio, quin formaliter feratur in medium

Cognitio mediata quid sit?

Non requiritur necessitate diuersitas actuum.

cuius conexum est: Neque enim conexio sine extrinsecis, neque conexum formaliter, ut tale, concipi potest sine cognitione alterius, concepti eodem actu quo concipitur conexum ut tale formaliter. Nam actus qui caderet tantum & absolute in vnum extremum, non cognosceret illud ut conexum cum altero. Cumque conexio, qua talis, inuoluat vtrumque extremum connexionis; non potest villo actu attingi prout est conexio, quin concipiatur vtrumque extremum: quia implicat rem concipi ut talem, non conceptis illis qua inuoluit ut talis est. Et in vniuersum nihil sub vlla ratione potest concipi, quin eo conceptu attingantur omnia qua includit, vel importat ratio talis, formaliter ut talis. Atqui antecedens, ut tale formaliter, est conexum cum consequente: & vice versa consequens cum antecedente: & signum cum re significata: & generatum omne medium, cum eo cuius est: ergo ex eo capite non repugnet Deo cognitio mediata circa se & possibilis, quasi requirat multitudinem realem cognitionum, qua in Deo non est, nec esse potest.

4
Deus cognoscit mediatè seipsum & possibilis.

Tam quod ex alio capite non repugnet, imò aperte si conueniat, probatur, quia quisquis sic penetrat obiectum aliquod, ut cognoscat in illo immediatè cognito esse connexionem necessariam cum alio tertio, ita ut ex vi illius asserti videat sequi necessariò tertium; imò ita perfectè illud cognoscit, ut si per impossibile tale tertium aliunde non cognosceret, tamen vi penetrationis alterius, cui conexum est, sciret euidenssimè illud tertium; talis inquam habet assensum mediatum circa illud tertium, per aliud immediatè cognitum, inquam per medium. Sed Deus ita se habet circa seipsum, & circa possibilis, multiplici respectu: ergo &c. Maior patet ex definitione cognitionis mediatæ. Minor autem probatur. Primò enim Deus comprehendens suam omnipotentiam, ut radicem positivam omnium possibilium secundum omnes eorum differentias, videt in illa connexionem cum possibilibus, & consequenter cognoscit omnia possibilis in ipsa, ut radice. Similiter comprehendens intellectionem suam, qua perfectissimè repræsentat omnia possibilis secundum proprias cuiusque rationes, agnoscit in illa, & per illam, ut per medium, omnia possibilis que sunt in illa vitaliter expressa. Item cognoscens perfectissimè volitionem suam, qua positivè tendit ad omnia possibilis, cognoscit eadem ut cum actu illo essentiali voluntatis suæ conexa. Et vice versa, cum omnia possibilis habeant ordinem essentialem ad Deum, ut ad radicem positivam possibilitatis suæ, & ut ipso essentialiter pendentia; necesse est creaturis possibilibus Deum mediatè cognoscere à seipso, vi connexionis & dependentiæ illius, quam perfectissimè & comprehensivè cognoscit. Similiter Deus non potest comprehendere potentiam creaturæ tam agendi, cognoscendi, fingendi, faciendi &c. quin co-

gnoscat omnem terminum: nec creaturas cum aliis connexas, ut reuelatas cum reuelatis, causas cum effectis; quin vi talis cognitionis comprehensivæ cognoscat ea qua connexa sunt: cum in his & similibus sit vinculum necessariæ connexionis cum aliis, à priori, vel à posteriori. Præterea omne enunciabile verè à creatura, cognoscitur assertivè à Deo, quippe qui novit assertivè omnia verè enunciabilia, ut rectè ait D. Thom. qu. 14. art. 14. Atqui in talibus mediis esse semina aliorum connexorum, & fundamentum ea inferendi, verè asseritur: ergo id à Deo cognoscitur. At in hoc est assensus mediatæ, & cognitio vnius in alio: ergo &c.

D. Thom.

Sic ergo Deus cognoscit connexionem eclipsis solaris, cum in dispositione Lunæ inter Solem & terram: & risibilitatis cum rationabilitate: & antecedentium cum consequentibus: & denique omnem vim qua aliquid infert aliud quocumque modo: omnia tamen clarissimè & perfectissimè, sine obscuritate, vel formidine, aut similibus imperfectionibus: & quicquid denique veritatis & perfectionis in discursu est, id totum est in cognitione divina; quamvis in illa non sit discursus physicus, neque secundum successione, neque secundum realem causalitatem & propriam, ut tradit S. Thom. qu. 14. a. 7. in corp. quia scilicet non est in ea multitudo realis cognitionum, quarum vna realiter alteri succedat, quod est discurrere successivè: vel etià aliam causet, quod est discurrere causaliter, realiter & propriè, siue causalitas illa sit physica in genere causæ efficientis, & aliqui putant: siue potius in genere causæ materialis & dispositivæ, aut etiam efficientis morali quodam modo, quatenus cognitio præmissarum impellit & determinat intellectum ad assensum conclusionis.

Deus habet quæ quid est perfectionis in discursu.

SECTIO II.

Refutatio prima opin. contrariæ.

CONtra id quod diximus Deum cognoscere creaturas immediatè, opinatur Suares lib. 3. de attributis cap. 2. ubi negat possibilis cognosci à Deo immediatè, aut in alio medio quàm in essentia divina. Argumenta eius hæc sunt. Primum: quia Divus Thom. ubi cũquè de hac scientia disputat, non aliter eam exponit, quàm ut Suares intendit. Respondet id non verè assumi. Licet enim a. 5. q. 14. dicat possibilis cognosci à Deo in divina essentia ut in causa comprehensivè cognita: & Deum quidè videre seipsum in seipso, quia seipsum videt per essentiam suam: alia verò à se videre non in ipsis, sed in seipso, in quantum essentia sua continet similitudinem aliorum ab ipso: Alibi tamen alium modum cognoscendi non obscure tradit. Nam art. 13. qu. citata, ait Deum scire contingentia non in causis dütaxat, in quibus possunt coniecturaliter tantum cognosci: sed in seipsis certè & infallibiliter. Vbi vides ex mente D. Thomæ

6.
Prima sententia quæque argumenta contra scientiam immediatam possibilis.

VINTINO
US
I. m. part.
VI
U.